

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia (...) października 2016 r.

Sąd Rejonowy w T. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Marek Szcześniak

Protokolant stażysta Monika Smolarek

Po rozpoznaniu w dniu 14 października 2016 r. w. T.

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko M. S. (1)

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. powództwo oddała

II. zasądza od powoda T. S. na rzecz pozwanej M. S. (1) kwotę 600 (sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

III RC 1128/15

UZASADNIENIE

T. S. w dniu 3.12.2015r. wniósł pozew przeciwko: A. S. oraz M. S. (1) domagając się – po sprecyzowaniu stanowiska na rozprawie w dniu 24.02.2016r. (k.28) i w piśmie z dnia 31.03.2016 r. (k.54-55) oraz w piśmie z dnia (...)07.2016r. (k.232):

– wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec M. S. (1) ostatnio określonego w kwocie 250 zł miesięcznie na mocy ugody z dnia 12.05.2008 r. w sprawie (...) Sądu Rejonowego w. T.poczynając od dnia 1.07.2014r.,

– wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec A. S. ostatnio określonego w kwocie 150 zł miesięcznie na mocy wyroku z dnia 11.12.2013 r. w sprawie (...) Sądu Rejonowego w. T. poczynając od dnia 1.07.2014r.,

wskazując w uzasadnieniu m.in., iż zmieniła się jego sytuacja finansowa. Od zawarcia ugody w sprawie o alimenty dla M. S. (1) minęło 7 lat. Pozwane zdobyły wykształcenie pozwalające im na samodzielne utrzymanie. M. S. (1) do dziś nie ukończyła żadnych studiów mimo, że rozpoczynała naukę na wielu kierunkach. Prowadzona przez powoda działalność gospodarcza od dłuższego czasu przynosi straty, ponieważ nie ma zamówień. W związku z tym powód zdecydował się na likwidację studia (...) Obecnie zatrudniony jest jako a. w Wyższej Szkole (...) z wynagrodzeniem (...) zł brutto miesięcznie. Kwota ta nie wystarcza na pokrycie jego bieżących zobowiązań, które wynoszą miesięcznie 4250 zł. (k. 2-13).

Pozwana M. S. (1) na rozprawie w dniu 24.02.2016r. i w odpowiedzi na pozew z dnia 8.03.2016r. wniosła o oddalenie powództwa wskazując, iż jest całkowicie niezdolna do pracy, w związku z czym nie jest zdolna do samodzielnego utrzymania się (k.29, 42).

Pozwana A. S. pismem z dnia 31.03.2016 r. wyraziła zgodę na uchylenie obowiązku alimentacyjnego (k.52).

Na rozprawie w dniu 23.09.2016r. T. S. i A. S. zawarli ugodę na mocy której ustalili, iż obowiązek alimentacyjny powoda względem A. S. wygaś z dniem 1.07.2014r. (k.405)

Sąd ustalił co następuje

Na mocy ugody zawartej w dniu 12.05.2008 r. w sprawie (...) Sądu Rejonowego w T. T. S. zobowiązał się płacić alimenty na rzecz córki M. S. (1) w kwocie po 250 zł miesięcznie, poczynając od dnia 01.04.2008 r. które powinny być płatne z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca do rąk M. S. (1), z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności każdej z rat.

Wówczas M. S. (1), która urodziła się (...), posiadała (...) lat i była uczennicą (...) klasy Liceum Ogólnokształcącego nr (...) w T.. Mieszkała wraz z matką i rodzeństwem w T. przy ul. (...). Koszty swojego utrzymania oceniała na kwotę 1200 zł miesięcznie. Czynnosc za mieszkanie, w którym mieszkała wynosił latem – 550 zł miesięcznie a zimą – 690 zł miesięcznie, opłata za energię elektryczną wynosiła 125 zł miesięcznie. Opłata za gaz 20 zł miesięcznie, za multimedia 155 zł miesięcznie. Jej matka nie miała stałego źródła dochodu. Jej dochody z prac zleconych wynosiły ok. (...) zł miesięcznie. Pozwany prowadził Agencję (...). Łożył na utrzymanie syna i córki którzy studiowali, wysyłał im co najmniej 700 zł miesięcznie na każde z nich, a nadto płacił po 450 zł miesięcznie na małoletnią A..

(dowód: akta sprawy (...) SR w T. k.2-3,5-6,13-16)

W dniu 23.11.2011r. T. S. wniósł pozew, w którym domagał się m.in. ustalenia wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego względem M. S. (1).

Wyrokiem z dnia 11.12.2013r. Sąd Rejonowy w T. ustalił, że z dniem 1.01.2013r. wygaś obowiązek alimentacyjny T. S. wobec M. S. (1) - na skutek apelacji Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 30.06.2014r. w sprawie (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo T. S. oddalił.

Wówczas ustalono m.in., że M. S. (1) naukę w szkole średniej rozpoczęła zgodnie z programem, tj. po ukończeniu gimnazjum gdy miała (...)lat, a następnie uczyła się:

- w I klasie (...) i zdała do następnej klasy,
- w następnym roku szkolnym przeniosła się do technikum (...) ale do klasy pierwszej i uzyskała promocje do drugiej klasy technikum (...),
- w drugiej klasie technikum (...) nie uzyskała promocji,
- od września przeniosła się do (...) LO do klasy drugiej,
- w drugiej klasie (...) LO nie dopuszczono jej do egzaminów kwalifikacyjnych, które były w sierpniu po zakończeniu zajęć szkolnych w czerwcu, dlatego przeniosła się do (...) do liceum zaocznego dla dorosłych i we wrześniu lub październiku zdała egzaminy i kontynuowała naukę w trzeciej klasie liceum,
- nie ukończyła trzeciej klasy w liceum zaocznym dla dorosłych bo zaczęła chorować,
- w następnym roku szkolnym ponownie zapisała się do (...) do trzeciej klasy liceum i ukończyła naukę w klasie trzeciej w 2011r. i w maju 2011r. przystąpiła do matury, lecz nie zdała matematyki, poprawkę miała w sierpniu 2011r. i wówczas zdała maturę,
- od września 2011r. uczyła się w P. (...) Ż. w zawodzie (...)w której nauka trwa 1 rok, z opłatą czesnego po 100zł miesięcznie, jednak przestała chodzić na zajęcia z uwagi na stan zdrowia i naukę przerwała,

- od września 2012r. uczyła się zaocznie w P. (...) Ż. na kierunku administracja, po której ukończeniu uzyskałaby tytuł technika administracji, z opłatą czesnego po 100zł miesięcznie, lecz naukę przerwała,

- od lutego 2013r. rozpoczęła naukę w (...) w zaocznej 2-letniej szkole policealnej na kierunku administracja, po której ukończeniu uzyskałaby tytuł technika administracji, bez konieczności opłaty czesnego,

- od 1 października 2013r. M. S. (1) była studentką (...) na (...), kierunku (...)w systemie dziennym.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał m.in., że co prawda M. S. (1) miała kilkuletnie opóźnienie w nauce, często zmieniała szkoły i kierunki nauki jednak na jej zachowanie wpływ miała zdiagnozowana schizofrenia paranoidalna. M. S. (1) podejmowała naukę na różnych kierunkach i próbowała się usamodzielnić, jednakże choroba jaką przechodziła uniemożliwiała jej to skutecznie. Nie mogła się na niczym skupić, w tym na wykonywanej pracy. Nieudane starania w celu uzyskania samodzielnego utrzymania nie były podyktowane jej złą wolą czy beztroskim podejściem do życia a wynikały z choroby.

(dowód: akta sprawy (...) SR w T. k. 2-5, 13-15, 26-52, 58-99, 102-107, 112-117, 120, 130-132, 136-214, 218-339, 343-402, 404-407, 417-442, 457-461, 472-473, 478-482, 494-495, 497-501, 516-532, 536-544, 550-556, 558-562, 568, 574-576, 585-594, 602)

Obecnie T. S. ma(...) lata. Prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą zlikwidował 31.12.2015r. bo od lat przynosiła straty. Strata wynosiła: w roku 2012 - (...) zł, w roku 2013 - (...)zł, w roku 2014 -(...)zł, a w roku 2015 - (...)

Obecnie jest zatrudniony na 1/2 etatu jako a. w Wyższej Szkole (...) w T. z wynagrodzeniem (...)zł netto miesięcznie.

Uzyskuje dodatkowe dochody z umowy dzieło za godziny zlecone lub wystawy. Od stycznia 2016 r. miał 4 wykłady w (...) (...)Za każdy wykład otrzymał(...) zł netto. W semestrze letnim w 2016 r. z tytułu godzin zleconych zarobił kwotę (...) zł netto, która została mu wypłacona w lipcu 2016r. Miał też wystawę na zlecenie sejmiku województwa za którą otrzymał na przełomie kwietnia i maja 2016 r. kwotę (...) zł netto.

Bywa zapraszany na wystawy zagraniczne, w takich sytuacjach koszty wyjazdów pokrywa instytucja zapraszająca.

Jest właścicielem lokalu mieszkalnego przy ul. (...) gdzie mieszka oraz studia piętro niżej pod numerem (...) Mieszka sam. Opłaty za mieszkanie wynoszą miesięcznie: ok. 350 zł czynsz, telefon i internet ok. 220zł, prąd ok. 270 zł. Dodatkowo opłaca telefon komórkowy za 65 zł miesięcznie.

Jest właścicielem samochodu C. (...) który ma ponad (...) lat. Koszty użytkowania samochodu wynoszą 250 zł miesięcznie za naprawy i przegląd, na paliwo wydaje miesięcznie 250 zł.

Powód opiekuje się swoim (...)ojcem, co ogranicza jego możliwości dodatkowego zatrudnienia. Jego ojciec ma opiekunkę z (...) przez 2 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu. Koszt opiekunki, zakupów i opłat pokrywane są przez powoda z emerytury jego ojca, która wynosi ok. (...) zł netto miesięcznie.

Na mocy orzeczenia z 11.07.2015r.. T. S. został zaliczony na stałe do osób niepełnosprawnych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W okresie ostatniego pół roku jego stan zdrowia pogorszył się. Musiał zakupić okulary posiadające soczewki do czytania i do odległego czytania za kwotę 1200 zł. Cierpi na schorzenie kręgosłupa, schorzenie zatok, ma uraz kolana. Na leki wydaje miesięcznie 250 zł. W ostatnich latach na leczenie stomatologiczne wydał kilka tysięcy złotych z czego kwotę 2000zł pożyczył od rodziców i te pieniądze oddał.

Pozostaje w związku nieformalnym z M. H., nie mieszkają razem ani nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego.

Powód alimenty na rzecz M. przestał płacić od 1.01.2015 r. Na skutek egzekucji komorniczej wszczętej w 2016 r. komornik pobrał od niego kwotę (...)zł. Obecnie alimenty na rzecz pozwanej przekazywane są przez komornika.

(okoliczności bezsporne k. 2-5, 23, 30, 54-55, 60-62, 113-121, 125-126, 173-215, 228-233, 371-377, 408-448)

(dowód: zestawienie dochodów i strat k. 9-10

- zestawienie wydatków powoda k. 11
- orzeczenie o niepełnosprawności k. 12
- umowa o pracę k. 13, 449
- zaświadczenie dot. dochodu/straty k. 24
- zaświadczenie o dochodach k.38, 234
- fotografie k. 97-99
- zestawienie kosztów utrzymania k. 122
- odpis zeznania podatkowego za 2015r. k. 235-236
- zeznania świadka M. H. k. 353-354v.
- wyciąg z konta bankowego k. 238-351, 462
- pismo A. k. 461
- umowa ubezpieczenia samochodu k. 459-460
- dokumentacja medyczna k. 450-455
- pismo ZUS k. 457-458
- faktura za zakup okularów k. 456
- zeznania T. S. – k. 467v.-469)

M. S. (1) ma obecnie (...) lat. Nie kontynuuje nauki.

M. S. (1) ma zdiagnozowaną schizofrenię paranoidalną. Ostatni raz w szpitalu psychiatrycznym była 2 lata temu.

Decyzją lekarza orzecznika ZUS z 6.11.2013r. przyznano jej rentę socjalną z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Obecnie otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie oraz rentę socjalną w kwocie (...) zł miesięcznie.

Pozwana codziennie przyjmuje leki, co 2 tygodnie dostaje zastrzyki. Miesięczny koszt leków i zastrzyków to 30 zł miesięcznie. Nosi okulary korekcyjne od grudnia 2015 r. Pierwsza para okularów kosztowała ją 170 zł, kolejne kupiła za 39 zł. Ma do wyleczenia dwa zęby u stomatologa jednak koszt wyleczenia jednego zęba wynosi 600zł i pozwana nie ma na to obecnie pieniędzy.

Uczęszcza też na terapię do psychologa. Terapia w ramach NFZ była co kilka tygodni i nie dawała efektu, więc od 7 lat pozwana chodzi na wizyty prywatne do psychologa T. J.. Wizyty są raz w tygodniu, koszt jednej wizyty to 100 zł.

Jest zatrudniona na okres próbny od 14.09.2016 r. do 14.12.2016 r. w firmie (...) jako pomoc biurowa z wynagrodzeniem ok. (...) zł netto miesięcznie. Wcześniej podejmowała różne prace (m.in. jako barmanka, na stanowisku w galerii (...), w lokalu gastronomicznym), zazwyczaj tylko na okres próbny. Najdłuższa jej praca trwała 3

miesiące. Z uwagi na chorobę nie jest w stanie przewidzieć czy będzie pracować na stałe. Nigdy sama nie zrezygnowała z pracy, którą wykonywała.

W 2014 roku w zeznaniu podatkowym M. S. (1) wykazała dochód w kwocie (...) zł brutto (w tym (...) zł z tytułu renty) a w 2015 roku w kwocie (...)zł brutto (w tym(...) zł z tytułu renty).

Z uzyskiwanej renty i zasiłku pokrywa koszty wizyt u psychologa oraz opłaca abonament za telefon komórkowy w kwocie 49 zł miesięcznie. Gdy dostaje większe pieniądze kupuje bilet miesięczny za 90 zł oraz dokłada matce do kosztów utrzymania mieszkania.

M. S. (1) pali papierosy na które wydaje ok. 250 zł miesięcznie. Wielokrotnie próbowała rzucić palenie.

Obecnie M. S. (1) mieszka wraz z matką M. S. (2) w T. przy ul. (...) w mieszkaniu o powierzchni ok. 82 m² i razem prowadzą wspólne gospodarstwo domowe.

Czynsz za mieszkanie przy ul. (...) wynosi ok. 700 zł miesięcznie, a zimą ok. 1200 zł miesięcznie (z uwagi na wyższe opłaty za ogrzewanie). Za prąd opłata wynosi ok. 160 zł co dwa miesiące, za gaz ok. 40 zł co dwa miesiące, za internet i telefon łącznie 117 zł miesięcznie, za (...) ok. 119 zł miesięcznie.

M. S. (2) pracuje w G.-D. i zarabia ok. (...) zł netto po potrąceniu raty pożyczki zaciągniętej u pracodawcy. Dodatkowo podejmuje zlecenia jako grafik komputerowy i projektant. Zwykle ma 3 duże zlecenia w roku po 3000 zł oraz ok 7-10 mniejszych na ok. 300-500 zł każde.

Matka powódki sprzedała posiadany przez siebie samochód N. (...) za (...) zł i w to miejsce kupiła samochód marki S. (...) od swojej siostry za kwotę(...) zł. Na ten cel wzięła (...) zł pożyczki u brata, którą spłaca w miarę możliwości. Do chwili obecnej oddała mu (...) zł.

Matka powódki zaciągnęła w zakładzie pracy pożyczkę na kwotę (...) zł na założenie instalacji gazowej w nowym samochodzie aby obniżyć koszty dojazdu do pracy. Rata pożyczki wynosi 100 zł i jest potrącana bezpośrednio z pensji. Kupiła też na raty kuchenkę gazową, którą spłaca w ratach po 30 zł miesięcznie.

M. S. (2) jest właścicielką lokalu przy ul. (...), który jest wynajmowany za kwotę 900 zł odstępnego.

(okolicości bezsporne 29-31, 42-44, 62-63, 72-92, 94, 96, 126, 164-166, 394-400)

(dowód: zaświadczenie lekarskie k. 25, 95

- zaświadczenie z (...) k. 26

- zaświadczenie z ZUS k. 27

- odpis zeznania podatkowego za 2014r. k. 46-47

- pismo (...) k 48

- pismo ZUS k. 145-157, 163

- zeznania świadka M. S. (2) k.356-359

- zeznania świadka F. W. k. 354v.-356

- pismo (...) k. 380-388

- odpis zeznania podatkowego za 2015r. k 463-464

- zeznania M. S. (1) k. 465v.-467v.)

Sąd zważyłconastępuje

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań świadków F. W., M. S. (2) i M. H. i przesłuchania stron, które uznano za wiarygodne gdyż były spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały, a ponadto znalazły potwierdzenie w stosownych dokumentach urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Na mocy z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte pozwie i innych pismach procesowych, oraz przytoczone w ramach informacyjnego wysłuchania, a którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Wniosek powoda o przesłuchanie w charakterze świadków psychologa T. J. oraz psychiatry A. M. oddalono na mocy art. 217 § 3 kpc jako niedotyczące okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (k.127).

Również wniosek dowodowy powoda z pisma procesowego z dnia 1.07.2016 r. oraz wnioski dowodowe pozwanej z pisma procesowego z dnia 20.06.2016r. oddalono na mocy art. 217 § 3 kpc jako niedotyczące okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (k.465).

Zgodnie z art. 128, art. 129, art. 133 § 1 oraz art. 135 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego kwota alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie a nie posiada majątku przynoszącego dochód, zależy od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości każdego z jego rodziców, albowiem obowiązek alimentacyjny spoczywa w odpowiednich częściach na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnych możliwości finansowych.

Natomiast na mocy art. 135 § 3 kro rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możności samodzielnego utrzymania się.

Na podstawie art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, w tym także ustalenia, że obowiązek alimentacyjny wygaś.

Stosownie do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 9.11.1994r., sygn. akt III CZP 138/94, podstawą obliczenia wysokości alimentów jest dochód netto (a nie brutto) zobowiązanego (OSNC z 1995r., Nr 3, poz. 43, glosy aprobowane Tadeusz Smoczyński OSP z 1995r., Nr 9, poz. 194, oraz Zdzisław Krzemiński „Monitor Prawniczy” z 1995r., Nr 4, str. 113).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.11.1997r., sygn. akt III CKN 217/97 (Prokuratura i Prawo z 1998r., Nr 9, poz. 28) wskazano, iż:

„Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 kro). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jediną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, przy czym przyjmuje się, że nie można tego oczekiwać od dziecka małoletniego.”

W doktrynie prawa rodzinnego wyjaśniono, że „brak możliwości zarobkowych wynikający ze stanu zdrowia psychicznego lub fizycznego pełnoletniego dziecka usprawiedliwia niepodjęcie przez nie pracy i utrzymanie obowiązku alimentacyjnego rodziców.” („Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz.” red. Jacek Wierciński, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2014, str. 904).

Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1998 r., II CKN 722/97 (niepublikowanym, zawartym w bazie orzeczeń Systemu (...) Prawnej LEX pod numerem (...)) stwierdzono, że „choroba psychiczna i związane z tym inwalidztwo drugiej grupy skutkujące brakiem możliwości samodzielnego utrzymywania się przez pełnoletnie dziecko uzasadnia obowiązek alimentacyjny rodziców, o którym mowa w art. 133 § 1 kro.”

Z materiału procesowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że na chwilę obecną brak jest podstaw do ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanej M. S. (1).

M. S. (1) ma co prawda w chwili obecnej (...) lat i nie kontynuuje już nauki, jednak istotnym jest, że decyzją lekarza orzecznika ZUS została ona uznana za całkowicie niezdolną do pracy. W decyzji tej stwierdzono, że niezdolność do pracy powstała przed 18 rokiem życia. Z uwagi na niezdolność do pracy pobiera ona rentę socjalną i zasiłek pielęgnacyjny w łącznej kwocie ok. (...)zł netto miesięcznie. Nie jest to jednak kwota, która wystarczyłaby jej na samodzielne utrzymanie się, tj. na zapłacenie wszystkich wydatków związanych z jej stanem zdrowia, wyżywieniem, odzieżą, opłatami mieszkaniowymi.

M. S. (1) dorabia do renty socjalnej. Nie jest to jednak praca systematyczna. Pracuje ona w wielu różnych miejscach krótko, z reguły tylko na okres próbny. Prace te jednak nie stanowią jej stałego dochodu.

Od ostatniej sprawy sytuacja powoda co prawda zmieniła się, jednak w ocenie Sądu pozwala ona dalej na płacenie alimentów na rzecz córki M. S. (1), tym bardziej, że w przedmiotowej sprawie powód dnia 23.09.2016r. zawarł ugodę z pozwaną A. S. na mocy której alimenty na rzecz A. S. zostały uchylone z dniem 1.07.2014r.

Z tych względów na podstawie art. 138 kro orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na mocy art. 98 § 1 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, orzekając jak w punkcie II sentencji.